

APSTIPRINU

Latgales industriālā tehnikuma
direktore I. Ostrovska

2022.gada 30.novembrī

**Darba aizsardzības instrukcija Nr. 56
veicot darbu ar javas maisītāju**

1. Vispārīgās prasības**1.1. Nosacījumi darbu izpildei ar javas maisītāju:**

1.1.1. vecums	no 18 gadiem
1.1.2. dzimums	bez ierobežojumiem
1.1.3. veselības pārbaude	saskaņā ar uzņēmumā apstiprinātu sarakstu
1.1.4. kvalifikācija	profesionālā apmācība
1.1.5. instruktāžas:	
1.1.5.1. ievadapmacība	stājoties darbā
1.1.5.2. instruktāžas darba vietā	sākotnējā - pirms darba uzsākšanas, atkārtota - ne retāk kā 1 reizi gadā

1.2. Zonas ar paaugstinātu ražošanas bīstamību:

- 1.2.1. elektroiekārtu neizolētu strāvu vadošu daļu tuvumā;
- 1.2.2. mašīnu un iekārtu pārvietošanas vietās vai to daļu un detaļu darbības zonās;
- 1.2.3. vietās, kur tiek glabātas kaitīgas vielas koncentrācijā, kas augstāka par pieļaujamo, vai kur trokšņa intensitāte pārsniedz pieļaujamo normu;
- 1.2.4. vietās, virs kurām ar celtni palīdzību tiek pārvietotas kravas.

1.3. Darba vietas organizēšanas prasības:

- 1.3.1. piebrauktuves, ejas un darba vietas regulāri jātīra un tās nedrīkst aizkraut. Ejās, kuru slīpums lielāks par 20°, jānodrošina ar margām vai trepēm ar iežogojumu;
- 1.3.2. javas maisītājs jāuzstāda uz līdzena laukuma;
- 1.3.3. jābūt ierīkotām ērtām piebrauktuvēn jāvav maisītāja atrašanās vietai smilšu, cementa, citu komponentu pievešanai, gatavās javas aizvešanai.

1.4. Darba vides riska faktori:

- 1.4.1. paaugstināts trokšņa līmenis;
- 1.4.2. paaugstināts putekļu daudzums gaisā;
- 1.4.3. paaugstināts gaisa mitrums;
- 1.4.4. dabiskās gaismas trūkums;
- 1.4.5. instrumentu darba galu asas šķautnes, atskabargas un raupjums;
- 1.4.6. vibrācija.

1.5. Kolektīvie un individuālie darba aizsardzības līdzekļi un to lietošana - saskaņā ar uzņēmumā apstiprināto sarakstu.

1.6. Prasības ugunsdrošībai:

aizliegts smēķēt un lietot atklātu uguni ugunsnedrošās zonās.

1.7. Elektrodrošības prasības:

- 1.7.1. elektroiekārtu remontu jāveic tikai elektromontierim;
- 1.7.2. javas maisītāja elektroiekārtas un metāla daļas droši jāieņem;
- 1.7.3. ieslēgt javas maisītāju drīkst tikai ar svirslēdzi, kas aizsargāts ar apvalku vai ievietots kastē. Ja kaste ir metāla, tad to jāieņem;
- 1.7.4. būvējamo ēku iekšienes apgaismojuma spriegums - ne lielāks par 42 V, mitrās telpās - par 12 V, pārnēsājamo gaismekļu spriegums - ne lielāks par 12 V;
- 1.7.5. visiem elektrības vadiem objektā jābūt uzkarinātiem:
 - 1.7.5.1. 2,5 m augstumā virs darba vietām;
 - 1.7.5.2. 3,5 m augstumā virs pieejām;
 - 1.7.5.3. 6,0 m augstumā virs piebrauktuvēn;
- 1.7.6. aizliegts:**
 - 1.7.6.1. ieslēgt un apstādināt mašīnas, iekārtas un mehānismus, darbu ar kurām nav uzdevusi uzņēmuma vadība;
 - 1.7.6.2. pieskarties elektroiekārtām, elektrosadales dēlim, elektrovadiem (tai skaitā norautiem), spailēm un citām strāvu vadošajām daļām;

1.7.6.3. atvērt sadales durvis un noņemt nožogojumus un apvalkus no strāvu vadošajām daļām.

1.8. Darba higiēnas prasības:

1.8.1. darba zonas apgaismojums nedrīkst būt mazāks par 150 lx;

1.8.2. aukstajā gada laikā (gaisa temperatūra -16°C un zemāka), ja darbs notiek zem klajas debess, jānodrošina strādājošajiem telpas, kur var sasildīties;

1.8.3. sadzīves un sanitārām telpām jābūt aprīkotām ar izlietnēm vai dušām un skapjiem specapgērbu glabāšanai.

1.9. Ja tiek atklāti iekārtu, instrumentu un ierīču bojājumi, strādniekam jāpārtrauc darbs un jāziņo par bojājumu tiešajam darbu vadītājam.

1.10. Darbinieks ir tiesīgs atteikties veikt darbu vai pārtraukt to, ja darba devējs nav nodrošinājis nekaitīgus un drošus darba apstākļus.

1.11. *Personas, kas pārkāpj šīs darba aizsardzības instrukcijas prasības, atkarībā no pārkāpuma sekām tiek sauktas pie disciplinārās, administratīvās, materiālās atbildības vai kriminālatbildības.*

2. Darba aizsardzības prasības, uzsākot darbu

2.1. Jāuzvelk spectērps un tas jāsakārto, jāsakārto individuālas aizsardzības līdzekļi.

2.2. Jāsapatavo tara, instrumenti, palīgierīces, kas nepieciešami darbam. Jāpārbauda to darba kārtība.

2.3. No darba vietas un to pieejām jāaizvāc liekie priekšmeti, atkritumi un dubļi, bet ziemas laikā jānotīra arī sniegs un ledus, jānokaisa ar smiltīm.

2.4. Pirms iekārtu vai mehānismu iedarbināšanas jāpārbauda:

2.4.1. mehānisma visu mezglu darba kārtība, apskatīt bunkura iekšējo virsmu (pārlicināties par spārnu darba kārtību, par to, ka bunkurā nav nepiederošu priekšmetu);

2.4.2. zemējuma esamība un kustošos daļu nožogojumu drošība.

2.5. Pirms bunkura piepildīšanas veikt mehānisma pārbaudi, darbinot to tukšgaitā, pārbaudot:

2.5.1. vārpstas, uz kuras uzmontēti spārni, griešanās virziena pareizība;

2.5.2. vai bunkurs bez traucējumiem apgāžas un atgriežas sākuma stāvoklī;

2.5.3. aiztura drošums;

2.5.4. skrūvju savienojumu blīvums un drošība;

2.5.5. visu aizsargnožogojumu stāvoklis;

2.5.6. vai mehānisma darba laikā nav dzirdami neparasti trokšņi.

2.6. Par visiem konstatētajiem iekārtas, inventāra, elektrisko vadu u.c. bojājumiem nekavējoties paziņot tiešajam darbu vadītājam. Līdz bojājumu novēršanai turpināt darbu kategoriski aizliegts.

2.7. Neuzsākt darbu, ja ir slikta pašsajūta, reibonis u.tml. Ziņot par to tiešajam darbu vadītājam.

3. Darba aizsardzības prasības, veicot darbu

3.1. Iztukšot javas maisītāju drīkst tikai, kad bunkurs ir nekustīgs.

3.2. Javas maisītājs jāieslēdz tikai pēc visu materiālu iekraušanas.

3.3. Neatstāt strādājošu javas maisītāju bez uzraudzības pat uz īsu laiku.

3.4. Gatavās javas izliešanu veikt tikai pēc tam, kad bunkurs pārstājis griezties.

3.5. Nav pieļaujama nepiederošu personu atrašanās darba vietā.

3.6. Javas maisītāja operatoram aizliegts:

3.6.1. veikt dažāda veida remontu un tehnisko apkalpošanu, kamēr mehānisms darbojas;

3.6.2. tīrīt bunkuru, kamēr tas griežas;

3.6.3. noņemt aizsargnožogojumus;

- 3.6.4. atstāt darba vietu, pirms javas maisītāja mehānismi nav pilnībā apstājušies un atslēgti;
- 3.6.5. veikt darbu neapgaismotās vai slikti apgaismotās vietās;
- 3.6.6. strādāt bez individuālās aizsardzības līdzekļiem;
- 3.6.7. lietot rokas instrumentus, kam ir izsitumi, darba galu nošķēlumi, atskarpes un asas šķautnes satveršanas vietās, plaisas un nošķēlumi aizmugurējās daļās;
- 3.6.8. pielietot instrumentus nolūkiem, kuriem tie nav paredzēti;
- 3.6.9. tīrīt no bunkura sakaltušo javu, sitot pa bunkuru ar āmuru vai uzsitējveseri.

4. Darba aizsardzības prasības ārkārtas situācijās

4.1. Avārija, iekārtu bojājumi	4.1.1. nekavējoties jāpārtrauc darbs, jāizslēdz darbojošās iekārtas un jāveic nepieciešamie drošības pasākumi;
4.2. Ugunsgrēks	4.2.1. nepieciešamības gadījumā nekavējoties ziņot ugunsdzēsības dienestam (tālr. 112); 4.2.2. sākt dzēst ugunsgrēku ar darba vietā esošajiem ugunsdzēsības līdzekļiem (ugunsdzēsamo aparātu, smiltīm u.c.); 4.2.3. izsaukt uz ugunsgrēka vietu darbu vadītāju.
4.3. Nelaiimes gadījums	4.3.1. ja iegūta trauma vai notikusi pēkšņa saslimšana, darbs jāpārtrauc, par notikušo jāziņo tiešajam vadītājam, jāsaņem pirmā palīdzība, bet nepieciešamības gadījumā jādodas pie ārsta; 4.3.2. ja nelaimes gadījums noticis ar citu darbinieku, pārtraukt darbu, sniegt viņam pirmo palīdzību, paziņot par notikušo savam vadītājam (vai iestādes vadībai), nepieciešamības gadījumā izsaukt ātro palīdzību (tālr. 113 vai 112), saglabāt notikuma apstākļus, ja tas nerada briesmas apkārtējiem.

5. Darba aizsardzības prasības, beidzot darbu

- 5.1. Atslēgt javas maisītāju.
- 5.2. Iztīrīt no javas maisītāja javas atlikumus
- 5.3. Sakārtot darba vietu: aizvākt atkritumus, savākt instrumentus; iztīrīt javu no taras; nolikt glabāšanai paredzētajā vietā pārpalikušos materiālus.
- 5.4. Novilkt spectērp un individuālās aizsardzības līdzekļus, notīrīt tos un novietot glabāšanai paredzētajā vietā.
- 5.5. Veikt nepieciešamas sanitāri higiēniskās procedūras.
- 5.6. Paziņot tiešajam vadītājam par visiem bojājumiem un traucēkļiem, kas radušies vai pamanīti darba laikā.

Sastādīja: darba aizsardzības speciālists _____ S.Naglis